

Opis produktu finalnego projektu
innowacyjnego testującego:

**„Zintegrowany Model
Kulturoterapii w Pedagogice
Młodzieży Zagrożonej
Wykluczeniem Społecznym”**

Nazwa produktu finalnego:

- **„Zintegrowany Model Kulturoterapii Młodzieży
Zagrożonej Wykluczeniem Społecznym”**

Informacje podstawowe o projekcie:

- Temat innowacyjny:
Poszukiwanie metod wczesnej interwencji socjalnej i przeciwdziałania wykluczeniu społecznemu dzieci i młodzieży.
- Nazwa projektodawcy:
Wyższa Szkoła Zarządzania i Administracji w Zamościu
- Tytuł projektu:
Zintegrowany Model Kulturoterapii w Pedagogice Młodzieży Zagrożonej Wykluczeniem Społecznym
- Numer umowy:
POKL.07.02.02-06-107-/10-03

Elementy składające się na produkt finalny:

„Zintegrowany Model Kulturoterapii Młodzieży Zagrożonej Wykluczeniem Społecznym”

**Zestaw materiałów edukacyjnych dla nauczycieli –
podręcznik: „Model Zintegrowanej Kulturoterapii
Młodzieży Zagrożonej Wykluczeniem Społecznym”,
składający się z części teoretycznej oraz praktycznej**

W części teoretycznej opisane zostały podstawy teoretyczne z zakresu kulturoterapii, sprecyzowano cele i działania oraz opisano metody pracy.

Do części teoretycznej wchodzi następujące rozdziały:

- Profilaktyka w procesie wychowania i przeciwdziałania wykluczeniu społecznemu;
- Koncepcja zintegrowanego modelu kulturoterapii młodzieży zagrożonej wykluczeniem społecznym;

**Zestaw materiałów edukacyjnych dla nauczycieli –
podręcznik: „Model Zintegrowanej Kulturoterapii
Młodzieży Zagrożonej Wykluczeniem Społecznym”**

Rozdziały części teoretycznej (cd.):

- Komponent - budowanie systemu wartości i kompetencji społecznych;
- Komponent - wychowanie przez kulturę i kształtowanie kompetencji artystycznych;
- Komponent - edukacja nauczycieli w zakresie stosowania kulturoterapii w procesie wychowawczym.

Część praktyczną stanowi rozdział: REZULTATY I PRODUKTY

W tym rozdziale znajdują się przykładowe scenariusze zajęć z arteterapii, dramaterapii, muzykoterapii, kształtowania kompetencji społecznych oraz mediacji szkolnych, które zostały przetestowane w praktyce, w szkołach gimnazjalnych objętych projektem.

Rozdział zawiera podrozdziały szczegółowe:

- Wykorzystanie arteterapii w procesie wychowawczym – wybrane scenariusze zajęć;
- Wykorzystanie dramaterapii w procesie wychowawczym – wybrane scenariusze zajęć;
- Wykorzystanie muzykoterapii w procesie wychowawczym – wybrane scenariusze zajęć;
- Kształtowanie kompetencji społecznych u uczniów – wybrane scenariusze zajęć warsztatowych, zestaw ćwiczeń, gier i zabaw interakcyjnych;
- Mediacje szkolne – wybrane scenariusze zajęć warsztatowych.

Elementy składające się na produkt finalny (cd.):

- Zestaw programów edukacyjnych, wykorzystujących kulturoterapię jako metodę pracy wychowawczej;
- Zestaw przetestowanych procedur i dobrych praktyk współpracy instytucji działających na rzecz młodzieży zagrożonej;
- Zestaw przetestowanych procedur i dobrych praktyk w pracy z rodzicem i uczniem wykluczonym społecznie.

Problem, na który odpowiada innowacja:

- Produkt finalny przyczynia się do zmniejszenia występowania zjawiska zagrożenia wykluczeniem społecznym młodzieży gimnazjalnej oraz ich rodzin.
- Grupą społeczną objętą wsparciem jest młodzież gimnazjalna oraz rodziny zagrożone wykluczeniem społecznym.

Korzyści dla uczniów wynikające z zastosowania *Modelu* obejmują kompetencje społeczne, które stanowią zbiór umiejętności życiowych.

Można do nich zaliczyć:

- poprawę komunikacji interpersonalnej;
- umiejętności integrowania się w grupie;
- naukę odpoczynku i relaksacji;
- usprawnienie funkcji percepcyjno-motorycznych;
- poprawienie kondycji psychofizycznej, wzrost pozytywnego nastawienia do życia i wzmocnienie sił witalnych;
- zdobycie zdolności do nawiązywania więzi i przyjaźni oraz prawidłowych relacji z rówieśnikami, jak również osobami dorosłymi;

Korzyści dla uczniów wynikające z zastosowania *Modelu* obejmują kompetencje społeczne, które stanowią zbiór umiejętności życiowych.

Można do nich zaliczyć (cd.):

- pozyskanie umiejętności wychodzenia z sytuacji konfliktowych bez uciekania się do stosowania przemocy;
- asertywność, zdolność do opierania się naciskom ze strony rówieśników;
- zwiększenie jakości życia poprzez udział w kulturze;
- uwrażliwienie na muzykę i szeroko rozumianą sztukę;
- uwrażliwienie na piękno zawarte w otaczającym nas świecie;
- poprawę rezultatów w zakresie osiągnięć szkolnych.

Korzyści dla nauczycieli obejmują:

- wzrost motywacji do doskonalenia własnego warsztatu pracy;
- opanowanie nowych umiejętności praktycznego zastosowania różnych metod pracy wychowawczej z wykorzystaniem kulturoterapii, a w tym arteterapii, muzykoterapii i dramoterapii;
- umiejętności rozpoznawania problemów uczniowskich i doboru odpowiednich metod ich rozwiązywania;
- opanowanie umiejętności w zakresie ujawnienia i rozładowania zablokowanych emocji i napięć u uczniów;
- opanowanie umiejętności w zakresie integrowania grupy oraz poprawy komunikacji interpersonalnej wśród uczniów.

Model opiera się na łącznym wykorzystaniu kilku czynników mających istotny wpływ na proces wychowawczy:

- systemie wartości i kompetencji społecznych;
- wychowaniu przez kulturę z uwzględnieniem kształtowania kompetencji artystycznych;
- edukacji nauczycieli na rzecz wykorzystania kulturoterapii w pracy pedagogicznej.

Innowacyjność

Istota innowacji polega na zintegrowaniu działań i ich kompleksowości - zarówno w zakresie typu działań jak i odbiorców.

(dlatego)

w skład *Modelu* wchodzi następujące elementy:

- **Komponent budowy systemu wartości i kompetencji społecznych**
 - Oparcie procesu wychowawczego na systemie wartości podstawowych takich jak dobro, piękno, prawda, miłość, przyjaźń itp. stanowi podstawowy filar oddziaływań wychowawczych. Osoby zagrożone wykluczeniem często mają zburzony wzorzec systemu wartości, dlatego w *Modelu* zwraca się uwagę na fakt, iż podstawę wartości stanowi człowiek i jego godność, a także prawda, dobro, piękno oraz rodzina. Hierarchia wartości nie jest wrodzona i w procesie wychowawczym wychowanek musi ją najpierw poznać, by móc zaakceptować.

w skład *Modelu*

wchodzi następujące elementy (cd.):

- **Komponent wychowania przez kulturę i kształtowania kompetencji artystycznych**
 - Kultura pomaga każdemu człowiekowi w ogólnej poprawie jego kondycji psychicznej, fizycznej, a nawet społecznej. Oddziaływania profilaktyczne za pomocą elementów kultury, a więc muzyki i szeroko rozumianej sztuki służą ludziom, którzy chcą zadbać o własną psychikę, odprężenie i radość życia, w celu lepszej adaptacji indywidualnej i społecznej.

**w skład *Modelu*
wchodzą następujące elementy (cd.):**

- **Komponent edukacji nauczycieli na rzecz wykorzystania kulturoterapii w pracy pedagogicznej**
 - W *Modelu* proponuje się przekazanie zainteresowanym nauczycielom nowoczesnych narzędzi pracy, w tym pozyskanych od partnera Projektu Evangelische Fachschule für Sozialpädagogik (Niemcy). Ten zestaw narzędzi to między innymi techniki ułatwiające wejście w grupę (służące lepszemu poznaniu się uczestników i otoczenia), rozluźniające (zabawy ruchowe), ułatwiające wprowadzanie nowego tematu (odwołujące się do doświadczeń, potrzeb, oczekiwań grupy), umożliwiające samoocenę (poznanie własnej hierarchii wartości, własnych reakcji), integrujące duże grupy.

**Użytkownicy,
którzy mogą zastosować innowację:**

- nauczyciele w pracy pedagogiczno-wychowawczej w szkołach gimnazjalnych;
- domy kultury, organizacje pozarządowe zajmujące się problematyką wykluczenia społecznego, w realizowanych działaniach wychowawczych;
- ośrodki doskonalenia nauczycieli w procesie ich doształcania i rozwoju kwalifikacji.

Efekty testowania

Na podstawie uzyskanych rezultatów testowania „Modelu Zintegrowanej Kulturoterapii Młodzieży Zagrożonej Wykluczeniem Społecznym” można sformułować następujące wnioski:

- **Założony w projekcie cel:** ograniczenie zjawiska wykluczenia społecznego wśród młodzieży gimnazjalnej, w tym cele szczegółowe: rozwój aktywności nauczycieli w zakresie pracy pedagogicznej z młodzieżą trudną; zmiana negatywnych postaw życiowych i zachowań wśród dzieci i młodzieży zagrożonej wykluczeniem społecznym; upowszechnienie innowacyjnych metod wczesnej interwencji pedagogicznej, jak również profilaktyki wykluczenia społecznego dzieci i młodzieży, zostały osiągnięte lub w wyniku zastosowania prezentowanych rozwiązań – mogą być osiągnięte w przyszłości, po zakończeniu działań projektowych.

Na podstawie uzyskanych rezultatów testowania „Modelu Zintegrowanej Kulturoterapii Młodzieży Zagrożonej Wykluczeniem Społecznym” można sformułować następujące wnioski:

- **Produkt finalny** – podręcznik Zintegrowanego Modelu Kulturoterapii może zostać wykorzystany w praktyce pedagogicznej przez nauczycieli i pedagogów szkolnych.

Wnioski (cd.):

- Efekty testowania Zintegrowanego Modelu Kulturoterapii w zakresie przydatności metod wykorzystywanych w ramach oddziaływań kulturoterapeutycznych są bezsporne. Świadczą o tym wyniki ewaluacji zewnętrznej, która wskazuje na dobrą ocenę proponowanego podejścia i prezentowanych rozwiązań.
- Można stwierdzić, że sytuacja wychowawcza, ale również szkolna (edukacyjna) uczniów znacznie polepszyła się. Również nauczyciele zyskali interesujące i innowacyjne narzędzia do pracy wychowawczej.
- Należy jednak zastanowić się nad większym zaangażowaniem rodziców do uczestnictwa w całym procesie wychowania z wykorzystaniem kulturoterapii.

Dostępność produktu finalnego dla jego przyszłych użytkowników

- produkt finalny zostanie opublikowany i wydrukowany w nakładzie 300 egzemplarzy;
- dystrybucja produktu finalnego – wydawnictwo zostanie rozdysponowane w trakcie konferencji i seminariów upowszechniających. Dystrybucja podręcznika będzie się także odbywała drogą elektroniczną za pośrednictwem strony internetowej projektu – szacuje się, że tą drogą trafi on do ponad 500 osób;
- konferencje i seminaria upowszechniające: Model zostanie zaprezentowany grupie odbiorców (nauczyciele, wychowawcy, dyrektorzy szkół i placówek oświatowych, przedstawiciele organów prowadzących szkoły oraz nadzoru pedagogicznego itp.).

Letnia Szkoła Przetrwania

Wycieczka do Krakowa

Zimowa Szkoła Przetrwania

Dziękuję za uwagę